

Tài liệu chỉ xem được một số trang đầu. Vui lòng download file gốc để xem toàn bộ các trang

TaiLieu.vn

Phần I

GIỚI THIỆU CHUYÊN ĐỀ

Quá trình đưa pháp luật vào cuộc sống được bắt đầu bằng hoạt động phổ biến và giáo dục pháp luật, đây là khâu đầu tiên của hoạt động thực thi pháp luật, là cầu nối để truyền tải pháp luật vào cuộc sống. Vì thực hiện pháp luật dù bằng hình thức nào như tuân thủ pháp luật, thi hành pháp luật, sử dụng pháp luật hay áp dụng pháp luật thì trước hết đều phải có hiểu biết pháp luật. Bên cạnh đó việc giáo dục pháp luật còn giúp hình thành ý thức pháp luật trong nhân dân, tạo lòng tin vào pháp luật, thói quen và ý thức tôn trọng pháp luật cho mọi công dân, nhằm phát huy vai trò, hiệu lực của pháp luật trong cuộc sống xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Với vị trí, vai trò quan trọng như vậy công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật không ngừng được tỉnh Cao Bằng đẩy mạnh thực hiện và đặt ra những kế hoạch hoạt động phù hợp với đặc thù riêng của địa phương mình. Tuy nhiên trên thực tế Cao Bằng là một tỉnh miền núi, vùng cao còn nhiều khó khăn ý thức pháp luật trong nhân dân còn nhiều hạn chế do đó đòi hỏi công tác phổ biến, giáo dục pháp luật phải được tiến hành thường xuyên

liên tục với nhiều biện pháp thích hợp hơn. Là một sinh viên cuối khoá được phân công về thực tập tại Sở Tư pháp tỉnh Cao Bằng, trong quá trình thực tập em đã được tiếp cận, tìm hiểu với công tác phổ biến, tuyên truyền và giáo dục pháp luật qua đó thấy được phần nào những khó khăn vướng mắc cũng như những kết quả đã đạt được của công tác này tại địa phương. Do đó em chọn đề tài “ Công tác tuyên truyền, phổ biến và giáo dục pháp luật ở địa phương” là nội dung chính trong chuyên đề của mình.

Tuy nhiên do kiến thức còn hạn chế, thời gian thực tập không dài nên không thể tránh khỏi những thiếu sót nhất định. Rất mong nhận được ý kiến đóng góp của thầy cô và các bạn để nhận thức của em về vấn đề này được hoàn thiện hơn.

Xin chân thành cảm ơn!

Phần II

QUÁ TRÌNH TÌM HIỂU, THU THẬP THÔNG TIN

I. THỜI GIAN, PHƯƠNG PHÁP TÌM HIỂU VÀ NGUỒN THU THẬP THÔNG TIN

1. Thời gian tìm hiểu và thu thập thông tin

Thực hiện kế hoạch thực tập cho sinh viên cuối khoá của Trường Đại học Luật Hà Nội nhằm đưa sinh viên năm cuối về thực tập tại các đơn vị ở địa phương với mong muốn một mặt giúp cho sinh viên trước khi ra trường được cọ sát thực tế, làm quen với môi trường thực sự và vận dụng một phần kiến thức nhà trường vào công việc thực tế tại một số địa phương, tránh tình trạng bỏ ngỡ thiếu thực tế chỉ có lý thuyết suông của một số sinh viên khi mới ra trường. Mặt khác, tạo điều kiện cho sinh viên có thể định hướng cho công việc, ngành nghề khi ra trường phù hợp với nguyện vọng và trình độ

của mình. Kế hoạch này được thực hiện trong khoảng thời gian từ ngày 9 tháng 1 năm 2008 đến hết ngày 18 tháng 4 năm 2008.

Sau gần 4 năm học tập và nghiên cứu tại trường em đã tiếp thu được các phương pháp nghiên cứu khoa học, thu thập được nhiều kiến thức từ các buổi lên lớp, tự nghiên cứu, tiếp thu các văn bản pháp luật để có thể rút ra được những kiến thức pháp luật cơ bản nhất. Theo kế hoạch thực tập của nhà trường đã đề ra, em được phân công về Sở Tư pháp tỉnh Cao Bằng để thực tập. Quá trình thực tập tại đây em đã nhận được sự giúp đỡ, chỉ đạo của cán bộ, lãnh đạo Sở trong việc tạo điều kiện cho sinh viên thực tập phát huy tốt những kiến thức đã học để có thể vận dụng một cách linh hoạt vào cuộc sống. Theo lịch phân công thực tập của Sở Tư pháp chúng em lần lượt thực tập ở từng phòng: Phòng Văn bản từ ngày 07/07/2008 đến ngày 18/01/2008; Trung tâm trợ giúp pháp lý từ ngày 21/01/2008 đến ngày 01/02/2008; phòng tuyên truyền pháp luật từ ngày 11/02/2008 đến ngày 22/02/2008; Bộ phận thi hành án dân sự tỉnh từ ngày 25/02/2008 đến ngày 07/03/2008.

Trong hơn một tháng còn lại theo đúng nguyện vọng của bản thân là được phân công về thực tập tại phòng Tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật của Sở Tư pháp tỉnh. Trong thời gian thực tập tại phòng em đã được trực tiếp tham gia vào công việc chung của phòng, được nghiên cứu hồ sơ, tài liệu liên quan đến công tác tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật, tổng hợp số liệu báo cáo hàng năm, tham gia một số công việc chung như các cuộc họp tổng kết công tác tư pháp, các buổi họp tuyên truyền, các hội nghị về tuyên truyền, cùng cán bộ trong phòng thực hiện việc in ấn và phân công phát tờ rơi về pháp luật, tổng hợp các bài viết và tham gia biên tập bản tin tư pháp, chuẩn bị cho các cuộc thi tìm hiểu pháp luật. Ngoài ra em còn được hướng dẫn về đề cương tìm hiểu pháp luật... Qua đó giúp ích cho em rất nhiều trong công việc nâng cao kiến thức thực tế, biết vận dụng kiến thức đã học vào công việc chuyên môn, và tạo điều kiện thuận lợi cho em có thể hoàn thành tốt chuyên đề thực tập mà mình đã chọn.

2. Nguồn thu thập và phương pháp thu thập thông tin.

Xác định rõ vị trí, vai trò của công tác phổ biến, tuyên truyền và giáo dục pháp luật đối với việc thi hành pháp luật trên thực tế nhằm nâng cao ý thức pháp luật góp phần xây dựng một xã hội sống và làm việc theo hiến pháp và pháp luật. Trong thời gian thực tập tại phòng Tuyên truyền và giáo dục pháp luật của Sở Tư pháp Cao Bằng em đã được tiếp xúc và tìm hiểu với rất nhiều các quy định của đảng và nhà nước về vấn đề này, cũng như các hoạt động cụ thể tại địa phương, như qua việc tìm hiểu một số văn bản pháp luật như:

- Chỉ thị của Thủ tướng Chính phủ số 02/1998/CT-TTg ngày 7 tháng 1 năm 1998 về tăng cường công tác phổ biến, giáo dục pháp luật trong giai đoạn hiện nay.

- Quy định số 03/1998/QĐ-TTg ngày 7 tháng 1 năm 1998 về việc ban hành triển khai công tác phổ biến, giáo dục pháp luật từ năm 1998 đến năm 2002 thành lập hội đồng phối hợp công tác phổ biến, giáo dục pháp luật.

- Quyết định số 13/2003/QĐ-TTg ngày 17 tháng 1 năm 2003 của Thủ tướng Chính phủ về phê duyệt chương trình phổ biến, giáo dục pháp luật từ năm 2003 đến năm 2007

- Chỉ thị số 32/CT/TW ngày 19 tháng 12 năm 2003 của Ban bí thư trung ương Đảng trong công tác phổ biến, giáo dục pháp luật, nâng cao ý thức pháp luật trong nhân dân.

- Báo cáo tổng kết chương trình phổ biến, giáo dục pháp luật của chính phủ từ năm 2003-2007

- Các kế hoạch, đề án thuộc chương trình hoạt động quốc gia phổ biến giáo dục pháp luật và nâng cao ý thức pháp luật cho cán bộ, nhân dân xã, phường, thị trấn từ năm 2006 đến năm 2010.

- Một số văn bản pháp luật của địa phương hướng dẫn chi tiết, các kế hoạch cụ thể cho từng năm, quý hay đợt tuyên truyền giữa các cơ quan ban ngành có liên quan.

- Hướng dẫn nghiệp vụ tư pháp cấp xã của Bộ tư pháp năm 2003.

Việc thu thập và tổng hợp thông tin trong các năm được thực hiện qua việc tìm hiểu các báo cáo tổng kết công tác tư pháp của Sở Tư pháp từ năm 2003 đến năm 2007 và kế hoạch triển khai trong năm 2008 qua đó hiểu được những công việc cụ thể cần phải làm trong công tác này, rút ra những điểm mạnh, những điều chưa đạt được cũng như những mặt còn hạn chế nhất định còn mắc phải.

Quá trình thu thập, tổng hợp và phân tích thông tin đã thu thập được có thể nêu ra một số phương pháp mà em đã sử dụng như sau:

- Phương pháp tổng hợp thống kê nhằm tập hợp và phân tích những số liệu cụ thể để từ đó rút ra những nhận xét, đánh giá cần thiết trong việc nắm bắt những số liệu hàng năm, qua đó đề ra những nhiệm vụ cụ thể, phương hướng hành động cụ thể cho từng quý, từng năm.

- phương pháp so sánh dùng cho việc so sánh đối chiếu các số liệu, thông tin thu thập được giữa các đơn vị cùng cấp về hiệu quả của việc triển khai công tác cùng một kế hoạch, so sánh giữa các năm để từ đó rút ra những mặt đã đạt được và chưa đạt được để có biện pháp kịp thời bổ sung, đồng thời xem xét những vướng mắc để tìm hướng giải quyết.

- Phương pháp phân tích, đánh giá giúp phân tích các số liệu, báo cáo tổng kết hàng năm, hàng quý, đợt tuyên truyền để từ đó rút ra kế hoạch cụ thể, nhiệm vụ trọng tâm trong công tác tuyên truyền, giáo dục pháp luật trong giai đoạn tiếp theo.

II. CÔNG TÁC TUYÊN TRUYỀN GIÁO DỤC PHÁP LUẬT TẠI CAO BẰNG

1. Các hình thức tuyên truyền, giáo dục pháp luật tại Cao Bằng

Điều đầu tiên khi tiến hành công tác phổ biến, giáo dục pháp luật tại Cao Bằng là cần phải tìm hiểu phong tục tập quán tâm lý xã hội của người dân địa phương, vì khác với đa số địa phương khác Cao Bằng là một tỉnh miền núi với phần đông là dân tộc thiểu số có tín ngưỡng, bản sắc, phong tục tập quán và nhận thức riêng. Bên cạnh đó điều kiện tự nhiên khó khăn, phức tạp

với phần đông là các xã vùng sâu vùng xa, giao thông đi lại khó khăn. Trong nhiều năm qua Sở Tư pháp tỉnh Cao Bằng đã có nhiều cố gắng chủ động đưa thông tin pháp luật đến với nhân dân qua các hình thức phương pháp khác nhau phù hợp với điều kiện của từng địa phương với những đối tượng cụ thể. Thấy rõ được rằng mặc dù đời sống nhân dân còn nhiều khó khăn, trình độ dân trí còn nhiều hạn chế nhưng như vậy thì việc tuyên truyền, giáo dục pháp luật, đưa các thông tin về chính sách của Đảng và nhà nước cần thiết hơn bao giờ hết. Công tác đưa pháp luật vào đời sống của đông đảo dân tộc làm cho họ thêm tin và đi theo Đảng, nghe theo cách mạng là việc làm hết sức quan trọng và phải luôn được đặt ra hàng đầu. Sở tư pháp trong những năm qua không những chủ động trong việc tổ chức và phối hợp chỉ đạo công tác phổ biến, giáo dục pháp luật theo sát các nhiệm vụ chính trị của trung ương cũng như của địa phương đặt ra, chủ động phối hợp với các ngành như Sở giáo dục, sở VH-TT, Hội phụ nữ, hội cựu chiến binh, Công an, Đoàn thanh niên... để tổ chức việc tuyên truyền có hiệu quả đến mọi tầng lớp nhân dân và đã đạt được một số thành quả có thể kể đến như sau:

a) *Tuyên truyền miệng:*

Đây là hình thức tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật được thực hiện chủ yếu, thường xuyên ở các cấp, các ngành, các thôn, xóm. Hình thức này chiếm ưu thế và phát huy tích cực hơn so với các hình thức phổ biến giáo dục pháp luật khác vì qua đó người nói trao đổi trực tiếp với người nghe những nội dung cần phổ biến và ngược lại người nghe có thể hỏi hoặc cùng trao đổi những vấn đề mà mình chưa hiểu hoặc chưa rõ ràng. trong năm năm qua toàn tỉnh đã tổ chức được trên 12.281 cuộc với hơn 335.142 lượt người nghe.

b) *Tuyên truyền trên các phương tiện thông tin đại chúng:*

+ Đài phát thanh, truyền hình :

Nhằm làm phong phú, đa dạng các hình thức phổ biến giáo dục pháp luật Hội đồng phối hợp công tác phổ biến giáo dục pháp luật cấp tỉnh đã thực hiện chuyên mục phổ biến giáo dục pháp luật trên đài Phát thanh, Truyền

hình thức để giới thiệu các nội dung văn bản pháp luật, hỏi đáp pháp luật vào tối thứ 3 hàng tuần.

+ loa truyền thanh ở cơ sở:

Đã góp phần không nhỏ trong công tác phổ biến giáo dục pháp luật trên địa bàn. Đến nay toàn tỉnh đang có 93 loa đang hoạt động.

Bên cạnh việc tuyên truyền, phổ biến qua phát thanh, truyền hình thì hình thức tuyên truyền qua báo địa phương, thông tin, tạp chí cũng là hình thức, phương tiện tuyên truyền, phổ biến có hiệu quả đối với nhân dân địa phương. Cuốn bản tin Tư pháp được phát hành thường xuyên mỗi quay 01 số, mỗi số 1000 cuốn đăng tải những nội dung thông tin, bài về hoạt động của ngành Tư pháp Cao Bằng nói chung và các lĩnh vực chuyên môn nói riêng. Ngoài ra bản tin cũng chuyển tải thêm một số lĩnh vực về công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm, các văn bản pháp luật mới được ban hành, trao đổi nghiệp vụ, hỏi đáp pháp luật gửi cho các Sở, ban, ngành, đoàn thể, UBND các huyện, thị và xã, phường, thị trấn.

c) *biên soạn nội dung phát hành tài liệu tuyên truyền:*

Đây là hình thức được chú ý khai thác và sử dụng thường xuyên song song với hình thức tuyên truyền miệng. Tài liệu được biên soạn nội dung chủ yếu thường ngắn gọn, dễ hiểu phù hợp với đối tượng được tuyên truyền, một số tài liệu được dịch ra tiếng dân tộc như Quy ước nếp sống văn hoá người Mông, Dao, Luật Bầu cử, Luật Hôn nhân và gia đình... Bên cạnh đó Sở tư pháp là Cơ quan thường trực Hội đồng phối hợp công tác phổ biến giáo dục pháp luật tỉnh trong những năm qua đã in ấn được 28.630 tờ rơi tìm hiểu pháp luật về ma túy, HIV/AIDS, Đất đai; 1634 băng cassette bằng tiếng kinh, Mông; Sở nội vụ phát hành được 775 buổi tuyên truyền phổ biến giáo dục pháp luật; Liên đoàn lao động tỉnh phát hành được 30.000 tài liệu tờ rơi, tranh cổ động, áp phích các loại về tuyên truyền, phòng chống ma túy, HIV/AIDS, Tư vấn cho 300 Lướt cán bộ công nhân viên chức và người lao động...

d) Tủ sách pháp luật-Bưu điện văn hoá:

Đây là hình thức phổ biến, giáo dục pháp luật tương đối hiệu quả. Thông qua các tủ sách pháp luật và các điểm văn hoá xã, cán bộ và nhân dân có điều kiện tìm đọc, nghiên cứu những thông tin cần thiết góp phần nâng cao hiểu biết pháp luật. Đến nay toàn tỉnh có 189/194 xã, phường, thị trấn có tủ sách pháp luật (05 xã mới chia tách địa giới hành chính) Sở Tư pháp đang chỉ đạo xây dựng tủ sách, mỗi tủ có từ 150 đến 200 đầu sách; thực hiện thông tư liên tịch số 02/2006/TTLT-BTP-BCA-BQP-BGDĐT-BLĐTBXH-TLĐLĐVN ngày 07 tháng 06 năm 2006 về hướng dẫn xây dựng, quản lý và khai thác tủ sách pháp luật ở cơ quan, đơn vị, trường học, doanh nghiệp, Ủy ban nhân dân tỉnh Cao Bằng đã ban hành kế hoạch số 1321/KH-UBND ngày 09 tháng 08 năm 2006 về việc xây dựng quản lý và khai thác tủ sách pháp luật ở cơ quan, đơn vị, trường học, doanh nghiệp. Đến nay có trên 70% các cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp, trường học đã xây dựng được tủ sách pháp luật và đã trang bị được một số đầu sách cơ bản phục vụ cho công tác tuyên truyền, nghiên cứu và tìm hiểu pháp luật.

đ) Thi tìm hiểu pháp luật:

Hội đồng phối hợp công tác phổ biến giáo dục pháp luật cấp tỉnh đã chủ động tham mưu cho UBND tỉnh tổ chức các cuộc thi tìm hiểu pháp luật cấp tỉnh và dự thi cấp trung ương. qua các cuộc thi tìm hiểu pháp luật đã thu hút được đông đảo các tầng lớp cán bộ và nhân dân địa phương tham gia tìm hiểu pháp luật. Kết quả tổ chức cuộc thi tìm hiểu pháp luật từ năm 2003 đến năm 2007:

- Luật giao thông đường bộ có 42.466 bài dự thi.
- Pháp lệnh dân số có: 16.037 bài dự thi.
- Hội thi hoà giải viên giỏi ở cơ sở có: 13 đội tham dự.
- Hội thi văn nghệ quần chúng toàn dân tham gia phòng, chống Ma túy

có: 15 đội tham dự.

- Thi tìm hiểu Luật Bảo hiểm xã hội có 17 đội tham dự.
- Hội thi tìm hiểu Luật bảo vệ chăm sóc và giáo dục trẻ em có: 03 đội dự thi.
- Hội diễn tìm hiểu kiến thức phòng, chống tệ nạn xã hội có: 13 đội dự thi.
- Thi tìm hiểu Bộ luật dân sự và nghị định 158/2005/NĐ-CP về đăng ký và quản lý hộ tịch: có 20.811 bài dự thi.
- Thi tìm hiểu Luật Cư trú có: 16.019 bài dự thi.

Bên cạnh các cuộc thi tìm hiểu pháp luật do trung ương, tỉnh phát động các Sở, ban, ngành cũng tổ chức các cuộc thi trong phạm vi mình quản lý, góp phần nâng cao hiểu biết pháp luật cho cán bộ và nhân dân.

e) Phổ biến giáo dục pháp luật thông qua công tác hoà giải ở cơ sở:

Nhận thức được ý nghĩa và tầm quan trọng của công tác hoà giải ở cơ sở đối với công tác tuyên truyền phổ biến giáo dục pháp luật cho cán bộ và nhân dân vùng sâu, vùng xa, vùng dân tộc ít người, các cơ quan chuyên môn của tỉnh đã chủ động tổ chức các lớp tập huấn bồi dưỡng kỹ năng, nghiệp vụ cho các cán bộ làm công tác hoà giải được 19 lớp với 1246 học viên tham gia học tập. Các tổ hoà giải được củng cố và hoạt động ngày càng có hiệu quả. đến nay toàn tỉnh có 2456 tổ hoà giải với 2.460 xóm hành chính, trên 16.000 hoà giải viên, tỉ lệ hoà giải thành đạt bình quân mỗi năm từ 80% trở lên, đã giải quyết kịp thời, tại chỗ những xích mích, tranh chấp các vụ việc có hiệu quả, ngăn ngừa các hành vi vi phạm pháp luật, góp phần làm giảm các vụ khiếu kiện vượt cấp.

g) Phổ biến, giáo dục pháp luật thông qua các hình thức sinh hoạt Câu lạc bộ:

toàn tỉnh hiện có 06 câu lạc bộ pháp luật và 12 câu lạc bộ trợ giúp pháp lý đang hoạt động tại các xã, phường, thị trấn và đoàn cơ quan dân chính Đảng tỉnh, nội dung sinh hoạt chủ yếu là tuyên truyền các văn bản pháp luật mới được ban hành và các văn bản pháp luật mà hội viên quan tâm. Do vậy